

Záznam
zo stretnutia pracovnej skupiny k novele zákona o sociálnych službách,
konaného dňa 15. januára 2013

Program stretnutia:

1. Prezentácia splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti k iniciatívam otvoreného vládnutia
2. Prezentácia návrhu legislatívneho riešenia poskytovania a financovania ošetrovateľskej starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb (MZ SR)
3. Diskusia

Účastníci: Podľa prezenčnej listiny (príloha 1)

Priebeh stretnutia:

Pracovné stretnutie otvoril pán štátny tajomník Burian. Informoval prítomných o aktuálnych zámeroch ministerstva, ktorými sú najmä záujem naviazať financovanie sociálnych služieb zo štátu podľa stupňa odkázanosti klienta a do konca januára (resp. na začiatku februára) vybrať a prezentovať alternatívu financovania sociálnych služieb (z troch resp. štyroch alternatív). Pán štátny tajomník uviedol, že z hľadiska dopadov na štátny rozpočet, má každá alternatíva vyššie nároky na štátny rozpočet ako je to v súčasnosti. Aj preto je potrebné dôkladne nastaviť podmienky/princípy poskytovania finančných príspevkov z verejných zdrojov (napr. povinnosť mať splnené odvodové povinnosti) a kontroly ich používania. Rovnako je potrebné nastaviť systém tak, aby nedochádzalo k hromadnému vzniku poskytovateľov sociálnych služieb, ktorých cieľom bude len získať verejné zdroje. Rovnako pán štátny tajomník upozornil prítomných, že napriek tomu, že novela zákona o sociálnych službách by mala nadobudnúť účinnosť 1.1.2014, nový systém financovania bude pravdepodobne reálny až od 1.1.2015.

V rámci úvodnej diskusie požiadala p. Dobrotková o stanovisko ministerstva k ostatnej novele zákona o sociálnych službách účinnej od 1.1.2013 (odsunutie lehoty 60 dní pre zabezpečenie sociálnej služby). Pán štátny tajomník uviedol, že hlavným dôvodom pre úpravu (napriek tomu, že išlo o poslanceký návrh) bol stav verejných financií a skutočnosť, že samospráva by nebola schopná túto povinnosť danú zákonom reálne naplňať. Pani Dobrotková oponovala, že táto zmena môže spôsobiť to, že aj napriek tomu, že v poradovníkoch je množstvo čakateľov a u neverejných poskytovateľov množstvo voľných miest, služba u nich nie je zabezpečovaná. Pán štátny tajomník upriamil pozornosť na novo pripravovanú novelu zákona o sociálnych službách, ktorá by mala priniesť pozitívne zmeny. Pani Šopová upozornila, že pokiaľ sa do systému neplánujú vložiť finančné prostriedky (ktoré umožnia reálnu možnosť výberu pre klienta), budú akékoľvek zmeny zbytočné a môže zostať aj aktuálny stav. Zároveň požiadala, aby boli v budúcnosti legislatívne zmeny, ktoré sa samosprávy, týkajú vopred s nimi prediskutované. Pán Turčány opakovane poukazoval na to, že 60 dňová lehota na zabezpečenie sociálnej služby bola nevykonateľná a ak sa mali obce zaviazať k šetreniu, jej zrušenie bola podmienka.

V rámci programu ďalej vystúpil generálny riaditeľ sekcie zdravotnej starostlivosti MZ SR pán MUDr. Miklóši, PhD. s informáciou o aktuálne pripravovaných zmenách súvisiacich s úhradou zdravotných výkonov poskytovaných v zariadeniach sociálnych služieb. Uviedol, že MZ SR na základe analýzy výkonov v zariadeniach sociálnych služieb, vypracovanej MPSVR SR, vyhodnotilo frekvenciu jednotlivých poskytovaných výkonov a dňa 30.11.2012 sa na ministerskej úrovni dohodlo, že vybrané úkony budú uhrádzané z verejného zdravotného poistenia. V súčasnosti je pripravený legislatívny návrh na novelizáciu zákona č. 576/2004 Z. z., v ktorom sa navrhuje uhrádzať 7 výkonov s predpokladaným dopadom cca 2 mil. €. Zámerom MZ SR nie je, aby sa zariadenia sociálnych služieb stali poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti, ale všetky výkony budú musieť byť indikované všeobecným lekárom. Financovanie ošetrovateľských úkonov v zariadeniach sociálnych služieb sa navrhuje len fakultatívne, t.j. zdravotné poisťovne nebudú povinné uzatvoriť zmluvu o uhrádzaní výkonov so zariadením sociálnych služieb. Zároveň však uviedol, že táto úprava nie je finálna, v priebehu tohto týždňa bude predmetom gremiálnej porady MZ SR a následne MZ SR predloží tento legislatívny návrh na medzirezortné pripomienkové konanie. Predpokladaná účinnosť je v máji/júli 2013. Ako uviedol generálny riaditeľ sekcie zdravotnej starostlivosti MZ SR, tento návrh je potrebné vnímať ako prvý krok, kompromis (vzhľadom na finančnú situáciu v zdravotníctve) a napr. po roku implementácie sa môže uvažovať o prehodnotení navrhovanej úpravy.

Po vystúpení pána GR Miklóšiho reagovalo niekoľko prítomných. Pani Dobrotková uviedla, že nie je už možné dlhodobo akceptovať, že výkon zdravotnej starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb je hradený z prostriedkov na sociálnu starostlivosť, pán Tručány uviedol, že ZMOS trvá na tom, aby novelou zákona o sociálnych službách bolo súčasne upravené aj uhrádzanie zdravotných výkonov v zariadeniach, že štát posúva povinnosť poskytovať zdravotnú starostlivosť na obce (ich zariadenia) a pán Lipiansky požadoval vytvorenie uceleného systému financovania zdravotnej starostlivosti bez opakovanej argumentácie nedostatku finančných prostriedkov. Pán GR Miklóši sa ďalej diskusie nemohol zúčastniť, nakoľko mal ďalšie pracovné povinnosti. Napriek tomu, aj ďalší členovia pracovnej skupiny sa k tejto téme vyjadrovali (pani Filipová, pán Machola) a preto sa pracovná skupina dohodla, že k tejto téme a komplexne k téme dlhodobej starostlivosti je potrebné vyvolať ďalšie stretnutie za účasti MZ SR, na ktorom by MZ SR prezentovalo svoje zámery.

Program pracovného stretnutia uzatvoril splnomocnenec vlády SR pre občiansku spoločnosť pán Vagač, ktorý prítomných informoval o uznesení vlády č. 68/2012, na základe ktorého by mal Úrad splnomocnenca vypracovať model účasti verejnosti na legislatívnom procese. Jednou z oblastí, ktorá by mala byť podkladom pre tento model je aj oblasť sociálnych služieb a pán splnomocnenec vyzdvihol skutočnosť, že na MPSVR SR bola zriadená rozsiahla pracovná skupina za účelom prípravy novely zákona o sociálnych službách. Vyjadril však presvedčenie, že tým by nemalo zapojenie verejnosti končiť, ale po príprave „prvého finálneho“ návrhu novely by táto mala byť predložená verejnosti na diskusiu, tak aby sa predišlo neúmernému množstvu pripomienok verejnosti v rámci medzirezortného pripomienkového konania.

Pani Brichtová predstavila zámer ministerstva, podľa ktorého približne do konca februára/začiatok marca 2013 bude pripravená pracovná verzia návrhu novely a bude predložená členom pracovnej skupiny, ktorí ju môžu ďalej prediskutovať v záujmových

skupinách, ktoré zastupujú (a to aj na regionálnej úrovni) a následne sa k pripomienkam uskutoční ďalšie stretnutie. Takýto postup bude však reálny za predpokladu schválenia zverejnenia návrhu novely zo strany vedenia ministerstva.

Nasledovala diskusia k tejto téme, pričom pani Doc. Repková vyjadrila názor, že proces prípravy novely zákona o sociálnych službách nebude možné použiť ako model verejne spravovanej politiky, nakoľko by išlo o časovo náročnejší proces. Pán Vagač ubezpečil prítomných, že nie je ich zámerom zdržiavať legislatívny proces novely zákona o sociálnych službách, ale o odskúšanie toho, čo by na Slovensku mohlo fungovať a zabezpečiť, aby k návrhu prebehla verejná diskusia.

Do následnej diskusie sa zapojili aj ďalší prítomní (napr. p. Dobrotková, p. Korimová, p. Filipová, p. Woleková, p. Lipiansky, p. Červienka), čoho výsledkom bolo, že členom pracovnej skupiny budú predstavené alternatívy financovania sociálnych služieb, ako aj predložená prvá pracovná verzia návrhu novely zákona o sociálnych službách na diskusiu a rovnako aj návrh Národného projektu podpory opatrovateľskej služby.

V závere stretnutia viacerí členovia pracovnej skupiny otvorili diskusiu aj nad rámec programu pracovnej skupiny a to hlavne k téme dlhodobej starostlivosti (napr. jeden zákon o DLS verzus úprava vo viacerých osobitných právnych predpisoch, financovanie ošetrovateľských úkonov, rozsah/počet financovaných ošetrovateľských úkonov), ale aj k iným otázkam, ktoré súvisia s poskytovaním a financovaním sociálnych služieb, v ktorej vystúpili ďalší diskutujúci.

Záver:

Z diskusie vyplynuli nasledovné úlohy:

- MPSVR SR zorganizuje v spolupráci s MZ SR ďalšie stretnutie pracovnej skupiny so zástupcami MZ SR k téme dlhodobej starostlivosti, vrátane prepojenia zdravotnej a sociálnej starostlivosti a uhrádzania ošetrovateľských výkonov poskytovaných v zariadeniach sociálnych služieb.
- MPSVR SR, po rozhodnutí vedenia ministerstva, predloží členom pracovnej skupiny alternatívy nového modelu financovania sociálnych služieb.
- MPSVR SR predloží členom pracovnej skupiny návrh Národného projektu rozvoja opatrovateľskej služby po jeho schválení vedením ministerstva.

V Bratislave: 16. 01. 2013

Spracovala:
Eva Zaujecová

Schválila:
Lýdia Brichtová

Nadežda Šebová

